

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 28 mei 1997 door de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "betreffende de programmatie-, rationalisatie en behoudsnormen in het buitengewoon basisonderwijs", heeft op 2 juni 1997 het volgende advies gegeven :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt die motivering als volgt :

"Het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 treedt in werking op 1 september 1997. Hetzelfde geldt voor de eerste reeks bijhorende uitvoeringsbesluiten. Het is voor de organisatie van het schooljaar 1997-1998 en voor de rechtszekerheid van schoolbesturen, directies en personeelsleden essentieel dat zij zo snel mogelijk uitsluitel krijgen over de nieuw toe te passen regelgeving."

De spoedeisendheid van de adviesaanvraag wordt gemotiveerd met verwijzing naar de inwerkingtreding van het voormelde decreet basisonderwijs. Dergelijke verwijzing dient uiteraard op het specifieke geval van het voorliggend ontwerp te kunnen worden betrokken en mag geen aanleiding zijn tot een louter stereotiepe motivering van de spoedeisendheid, welke kan gelden voor een onbepaald aantal andere adviesaanvragen. Alhoewel de Raad van State, afdeling wetgeving, niet over alle nodige gegevens beschikt om zich een nauwkeurig oordeel te vormen omtrent de aangehaalde motivering, meent hij er niettemin op te moeten wijzen dat, ingeval toepassing wordt gemaakt van het bepaalde in artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, de in de aanhef op te nemen motivering naderhand op haar deugdelijkheid zal kunnen worden getoetst

.../...

door zowel de Raad van State, afdeling administratie, als de justitiële rechter.

*

* *

Met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1996, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot "het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan", en dit enkel voor zover, gelet op het groot aantal ontwerpen waarover gelijktijdig een spoedeisend advies werd gevraagd, haar dit mogelijk is geweest.

Immers, op eenzelfde dag vraagt de Vlaamse regering, met beroep op de termijn van drie dagen, advies over een voorontwerp van verzameldecreet inzake onderwijs én over een dertiental uitvoeringsbesluiten van het decreet basis-onderwijs. Deze werkwijze is niet nieuw. Zij wordt steeds vaker toegepast en dreigt tot een systeem te verworden waardoor zelfs het beperkte onderzoek bedoeld in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten in het gedrang komt.

Door een dermate groot aantal ontwerpen gelijktijdig aan het advies van de Raad van State voor te leggen verhindert de Vlaamse regering de facto de afdeling wetgeving om haar wettelijke opdracht, namelijk het geven van

.../...

een "beredeneerd" advies, na te komen. Die handelwijze komt vanzelfsprekend de rechtszekerheid waarop de Vlaamse regering zich beroept om een spoedeisend advies te vragen niet ten goede.

Het onderzoek van het ontwerp noopt tot het maken van de volgende opmerkingen, met dien verstande dat, gelet op de hiervoren gemaakte beschouwingen, daaruit niet mag worden afgeleid dat het ontwerp voor het overige in overeenstemming is met alle terzake geldende beginselen van onze rechtsorde, in het bijzonder met het decreet basisonderwijs en met het legaliteitsbeginsel in onderwijszaken.

1. Het is de afdeling wetgeving niet mogelijk geweest bij ieder artikel van het ontwerp telkens nauwkeurig na te gaan in welke wets- of decreetsbepaling ervoor een rechtsgrond kan worden gevonden. Meer bepaald kan niet worden verzekerd dat de in de aanhef van het ontwerp vermelde decreetsbepalingen op dat stuk wel degelijk een voldoende rechtsgrond bieden voor ieder artikel van het ontwerp, dan wel of er bijkomend geen andere wets- of decreetsbepalingen als rechtsgrond zouden moeten worden aangehaald, of integendeel sommige ervan niet ten onrechte als rechtsgrond worden vermeld.

In ieder geval dient te worden vastgesteld dat de artikelen 177, § 1, 9°, en 178 van het decreet basisonderwijs geen delegaties verlenen aan de Vlaamse regering en derhalve uit de aanhef kunnen worden weggelaten.

.../...

2. Artikel 125, § 2, van het decreet bepaalt dat de regering met het oog op uitzonderlijke omstandigheden afwijkingen kan toestaan op de programmatie- en rationalisatienormen. Artikel 18, tweede volzin, van het ontwerp wekt de indruk dat de daar geïnviseerde situatie, namelijk die waarbij noch op de laatste schooldag van september 1997 noch op de eerste schooldag van februari 1997 aan de gestelde normen is voldaan (1), zonder meer beantwoordt aan de "uitzonderlijke omstandigheden" van artikel 125, § 2, van het voornoemd decreet. Wel te verstaan zal echter telkens in concreto moeten worden nagegaan of de bedoelde situatie wel degelijk aan uitzonderlijke omstandigheden te wijten is.

3. Artikel 183, 5°, van het decreet basisonderwijs heft onder meer de overgangsregeling op van artikel 39 van het koninklijk besluit nr. 439 van 11 augustus 1986 "op een datum te bepalen door de regering". Uit de nota aan de regering blijkt dat het de bedoeling is die overgangsregeling onder een andere vorm te behouden, namelijk in artikel 20 in het ontwerp, dat in de plaats komt van voormeld artikel 39.

De Vlaamse regering beschikt niet over een rechtsgrond om voornoemde bepaling van het koninklijk besluit nr. 439 naar de inhoud te behouden, doch kan alleen de datum van haar opheffing vaststellen. Indien het de wens van de regering is om de inhoud ervan op een of andere wijze te behouden, moet daarvoor een decretale grondslag worden verkregen.

(1) Voor zover overigens het wel degelijk die situatie is welke wordt geïnviseerd.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	M. VAN DAMME,	staatsraden,
	D. ALBRECHT,	
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. M.-C. CEULE, eerste referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

J. DE BRABANDERE